

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Vlastimil VÁLEK
místopředseda vlády a ministr zdravotnictví

Praha, (datum uvedeno v doložce e-podpisu)

Č. j.: MZDR 13462/2024-2/MEZ

MZDRX01S2BQG

Vážená paní senátorko,

dovolte mi poděkovat Vám za dotazy uvedené ve Vašem dopise ze dne 22. dubna 2024 a za Váš zájem o problematiku projednávání a schvalování změn Mezinárodních zdravotnických předpisů (IHR) a tzv. Pandemické úmluvy.

Ve své odpovědi se vynasnažím popsat celou situaci co možná nejpodrobněji, aby byly vyvráceny veškeré pochybnosti, které, jak uvádíte, oba procesy bohužel provázejí.

Pokud členské státy zapojené do vyjednávání změn IHR a Pandemické úmluvy naleznou shodu na finálním znění obou dokumentů, dojde k jejich formálnímu schválení, nebo spíše odsouhlasení na Světovém zdravotnickém shromáždění, které probíhá ve dnech 27. května až 1. června v Ženevě.

Při pojednávání bodů agendy souvisejících s Pandemickou úmluvou a změnami IHR bude delegace České republiky složená ze zástupců rezortů zdravotnictví a zahraničních věcí (delegaci schvaluje vláda ČR) usilovat o prosazení svých pozic prostřednictvím tvorby společných unijních pozic během koordinací členských států EU. Delegace České republiky bude vycházet z aktualizovaného znění Rámcové pozice k Jednání jménem Evropské unie a jejích členských států o uzavření mezinárodní dohody o připravenosti a reakci na pandemii a rovněž jednání o doplňujících změnách Mezinárodních zdravotnických předpisů (2005), kterou pro Vaši informaci příkládám. Ta obsahuje obecné stanovisko ČR k obsahu Pandemické úmluvy a změn IHR.

Delegace České republiky bude moci v rámci Světového zdravotnického shromáždění vyslovit souhlas s přijetím Pandemické úmluvy a změn IHR za předpokladu, že nebudou a priori zakládat povinnost platby povinných příspěvků; texty budou respektovat unijní přístup k právům duševního vlastnictví a budou vzájemně komplementární, a to i co se týká struktur určených pro jejich správu.

Pandemická úmluva by měla být přijímána v režimu čl. 19 Ústavy WHO a IHR v režimu čl. 21 Ústavy WHO, jak tomu bylo rovněž u předchozích verzí IHR (dosud poslední revize proběhla v roce 2005).

V případě, že Světové zdravotnické shromáždění schválí Pandemickou úmluvu a změny IHR, budou tyto dokumenty v rámci českého právního řádu podléhat ratifikaci, neboť se bude jednat o tzv. prezidentskou smlouvu ve smyslu čl. 49 písm. a) a e) ústavního zákona č. 1/1993Sb., Ústava ČR. Žádný z dokumentů se tak pro Českou republiku nestane právně závazným bez nutnosti ratifikace.

IHR přijímané podle čl. 21 Ústavy WHO jsou založeny na principu tzv. opt-out, tj. pokud jimi nechce být daná smluvní strana vázána, musí toto WHO oznámit. Ministerstvo zdravotnictví počítá s tím, že pokud se nepodaří završit proces vnitrostátní ratifikace IHR před datem vstupu aktualizovaných IHR v platnost, uvědomí WHO o tom, že nemůže být IHR vázána a že přistoupení k novelizovaným IHR nelze předjímat před ukončením ratifikačního procesu. S ohledem na stávající nejistotu ohledně podoby výsledných textů nepřipravuje nyní Česká republika žádnou úpravu vnitrostátních právních předpisů.

Veškerá dokumentace související s implementací IHR v České republice je dlouhodobě dostupná na webových stránkách Ministerstva zdravotnictví: [Národní akční plán ČR – implementace – Ministerstvo zdravotnictví \(gov.cz\)](#). Na Váš podnět jsme zde zveřejnili rovněž české znění Mezinárodních zdravotnických předpisů (2005).

Z jednotlivých textových návrhů Pandemické úmluvy (průběžně zveřejňovány zde: [WHO | Intergovernmental Negotiating Body](#)) a návrhů na změny IHR (průběžně zveřejňovány zde: [WHO | Working Group on Amendments to the International Health Regulations \(2005\)](#)) je dle našeho názoru jasně patrné, že veškerou odpovědnost za vyhlášení opatření na ochranu veřejného zdraví apod. má i nadále plně v gesci příslušný stát a žádná rozhodovací pravomoc nepřechází do rukou WHO.

Stejně tak se WHO nesnaží působit v oblastech spadajících primárně do agendy jiných mezinárodních organizací (životní prostředí nebo práva duševního vlastnictví). Faktem však zůstává, že některé oblasti vyžadují tzv. intersektorální přístup, kdy např. problematiku antimikrobiální rezistence je třeba řešit ve spolupráci sektorů zdravotnictví, životního prostředí a zemědělství. Stejně tak je nutné mít na paměti, že většina neznámých patogenů bude mít svůj původ v živočišné říši a je tak nutné spolupracovat na co nejširší možné platformě.

Pokud jde o zavádění cenzury apod., ani k tomuto samozřejmě nebude mít WHO pravomoci a žádným způsobem se o to nepokouší. Jedním z výrazných poučení z pandemie covid-19 je však nutnost vyvracet dezinformace šířící se ve veřejném prostoru, což členské státy prosazují i na úrovni Evropské unie.

Ministerstvo zdravotnictví se na dané téma snaží vést veřejnou debatu, o čemž svědčí např. uspořádání kulatého stolu s novináři, kteří následně šíří osvětu směrem k veřejnosti. Informace Ministerstvo zdravotnictví také ve srozumitelné formě zveřejnilo

na svých webových stránkách: [Základní informace k Mezinárodní dohodě o prevenci pandemií a připravenosti na ně \(tzv. Pandemická úmluva\) a Mezinárodním zdravotnickým předpisům – Ministerstvo zdravotnictví \(gov.cz\).](#)

Věřím, že výše uvedené informace a vysvětlení shledáte užitečnými.

S úctou

Příloha

1. Rámcová pozice – dle textu

Vážená paní
MUDr. Jitka Chalánková
senátorka
Kollárova 2605/9
796 01 Prostějov